

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

 О. Чатченко
"___" _____ 202__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту
та економіки

 Ю. Ремига
"___" _____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

Київ – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

доктор економічних наук, професор
кафедри менеджменту та економіки

 Гуцалюк О.М.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,
протокол № 1 від «12» 01 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області менеджменту. Вивчення дисципліни забезпечує одержання необхідних теоретичних знань та практичних навиків з питань ефективного управління інноваційною діяльністю підприємства, без якого неможлива робота сучасних фахівців. Знання дисципліни надає можливість підвищити якість менеджменту, і, як наслідок, забезпечити стабільний розвиток бізнесу підприємства.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>«Прийняття рішень в сфері управління інноваціями»</u>		Семестр	
		-	-
		Лекції	
		16 год.	2 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні	
	Освітній рівень: Другий (магістерський) рівень	16 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 2		Самостійна робота	
самостійної роботи студента – 3,2		58 год.	84 год.
		Вид контролю:	
		<u>залік</u>	<u>залік</u>

Предметом вивчення дисципліни є загальні закономірності розвитку та управління інноваційними процесами в економіці, а також теорія, методи і підходи до управління інноваціями та пов'язані з ним види діяльності

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Інноваційний менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, як «Стратегічний менеджмент», «Фінансовий менеджмент», «Антикризовий менеджмент» та взаємопов'язана з дисциплінами «Проектування бізнес-процесів», «Інвестиційний менеджмент», «Управління брендом та PR-технологіями», «Реінжиніринг бізнес-процесів».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент» є оволодіння теоретичними знаннями з питань організації та управління інноваційною діяльністю підприємства, а також інструментарієм, методикою розроблення інноваційних стратегій розвитку підприємства та набуття практичних вмінь і навичок щодо методів оцінки інноваційних проектів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Інноваційний менеджмент» є:

- уточнення понятійного апарату теорії інноватики;
- регулювання і стимулювання інноваційної діяльності підприємства;
- розробки системи фінансування інноваційних процесів;
- методів управління інноваційним розвитком організації;
- формування умінь розробки та обґрунтування стратегічних рішень у сфері управління інноваційною діяльністю організацій.
- розробки інноваційних проектів;
- оцінки ефективності інноваційної діяльності організацій;
- теоретичних основ управління інноваційним розвитком;
- організаційних форм інноваційної діяльності;
- основних показників економічної ефективності інноваційних проектів.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
-----------------------------------	--

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен

знати:

- сутність понять «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний процес»;
- класифікацію інновацій, інноваційних проектів, інноваційних стратегій;
- сутність та складові механізму інформаційного забезпечення

підприємства;

- основні положення інноваційної стратегії;
- зміст і етапи розробки, а також моделі структуризації інноваційного проекту;
- систему показників для оцінки економічної ефективності інновацій;
- види ефектів від застосування інновацій;
- принципи оцінки інноваційних ризиків.

уміти:

- самостійно визначати вплив інновацій на внутрішньо-організаційні процеси підприємства;
- самостійно виявляти інноваційні ініціативи з боку покупців і виробників продукції;
- самостійно застосовувати методи генерування ідей, активізації творчого пошуку, оцінювати результативність цих методів;
- самостійно визначати конкурентоспроможність підприємства як основи росту нововведень;
- самостійно застосовувати методи оцінки ефективності інновацій;
- самостійно характеризувати різні види інноваційного ризику, використовувати методи його зниження;
- самостійно визначати джерела фінансування інноваційних проєктів, доцільність використання послуг венчурних фондів.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент» відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту

Поняття інновації та інноваційного процесу. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Основні етапи інноваційного процесу. Взаємозв'язок бізнес адміністрування та інноваційного менеджменту. Еволюція наукової думки щодо інноваційної діяльності. Основні концептуальні напрями нової парадигми інноваційного управління.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту.

Поняття інноваційної діяльності, її різновиди і складові. Фундаментальна наукова діяльність. Прикладні науково-дослідні розробки. Проектноконструкторська, науково-технічна, виробнича інноваційна

діяльність. Оцінка факторів впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на інноваційну діяльність. Розуміння важливості розвитку інноваційної інфраструктури на макроекономічному рівні. Поняття ринку інновацій та його спеціальні особливості. Об'єкти ринку інновацій. Попит на ринку інновацій. Ринкові та технологічна невизначеність інновацій.

Поняття «інноваційна інфраструктура». Основні вимоги до формування ефективного механізму функціонування інфраструктури ринку інновацій. Основні функції інноваційної інфраструктури.

Елементи інноваційної інфраструктури: фінансово-економічний супровід інноваційної діяльності; сертифікація інноваційної продукції; захист прав інтелектуальної власності та консультаційне забезпечення; експертиза проектів; розроблення спеціальних програм розвитку національних технопарків та інкубаторів. Складові елементи та характеристики форм передачі технологій на ринку інновацій: некомерційна, комерційна, вертикальна, горизонтальна, активна, пасивна.

Тема 3. Державна підтримка інноваційної діяльності.

Поняття інноваційного підприємництва. Інституціональне середовище: формальні та неформальні інститути. Законодавчо-нормативна база підприємництва: «Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України» (1999 р.); Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.).

Принципи інноваційної політики. Зміст державної інноваційної політики. Чотири типи державної політики: технологічного настанову; «ринкової орієнтації»; «соціальної орієнтації»; політика, націлена на зміни економічної структури господарського механізму. Довгострокова та поточна інноваційна політика.

Зміст методів державного регулювання інноваційної діяльності. Класифікація інструментів державної інноваційної політики на основі підходу «попит – пропозиція». Інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу.

Регламентація та створення сприятливого інституційно-правового середовища для суб'єктів інноваційного процесу. Шляхи державного регулювання інноваційної діяльності. Форми фінансової підтримки.

Система заходів державної політики: податкова політика, пряме фінансування, надання позичок, конкурсне фінансування розробок, створення інноваційних фондів, амортизаційна політика, прямі дотації, допомога в патентній діяльності та ін. Досвід США, Великобританії та Німеччини у створенні економічних стимулів для прискорення інноваційних процесів.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності.

Сфера інноваційної діяльності: ринок новітніх, ринок чистої конкуренції нововведень, ринок інвестицій, інноваційна інфраструктура.

Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлоренти, патієнти, комутанти і віаленти. Венчурне підприємство та його

форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур.

Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники. Оцінка складових їх майбутнього успіху: бізнес-ідеї, команди і компанії.

Зв'язок інновацій досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-технологічні центри; технопарки; технополіси. Необхідність спільного проведення науково-дослідницьких робіт. Організаційні форми науково-технічної кооперації: галузеві міжфірмові дослідницькі інститути; науково-технічні альянси; консорціуми; спільні підприємства.

Тема 5. Джерела й механізми фінансування інноваційної діяльності.

Способи й джерела фінансування. Державне фінансування інноваційної діяльності. Фінансування інноваційної діяльності за власні кошти, кошти позабюджетних фондів, кошти організацій підприємницького сектора, кошти приватних неприбуткових організацій. Перспективні джерела фінансування (лізинг, венчурне фінансування).

Тема 6. Управління інноваційним розвитком організації.

Поняття і принципи функціонування інноваційного підприємства. Чинники формування інноваційного підприємництва. Види інноваційного підприємництва.

Стратегії інноваційного розвитку підприємства: традиційна, імітаційна, залежна, опортуністська, оборонна, наступальна. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Рівні стратегічного планування інноваційної діяльності на підприємстві. Способи та методи активізації інноваційної діяльності на підприємстві.

Етапи розроблення й реалізації інноваційного проекту: розробка концепції проекту, власне проектування, виготовлення і просування на ринок інноваційної продукції. Групи бізнес-процесів управління інноваційними проектами.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 7. Управління персоналом науково-дослідної організації.

Персонал наукових організацій. Мотивація персоналу. Кадрове планування. Вибір оптимального розкладу (режиму) роботи в наукових організаціях. Цільові групи в наукових колективах.

Тема 8. Методичні основи розробки і впровадження управлінських інновацій.

Типи і властивості управлінських інновацій. Організаційне

проектування. Бенчмаркінг. Реінжиніринг бізнес-процесів. Реструктуризація підприємства.

Тема 9. Механізм управління оновленням продукції.

Життєвий цикл інновації. Оцінка технічного рівня нових виробів як основа управління оновленням продукції. Розробка загальної концепції виробу. Науково-дослідні роботи. Конструкторська підготовка виробництва. Технологічна та організаційно-технічна підготовка виробництва. Освоєння, зростання, зрілість і спад випуску нових виробів, експлуатація та ліквідація продукції.

Тема 10. Управління інноваційним проектом.

Дослідницький проект і його зміст. Обґрунтування пріоритетних напрямків досліджень і розробок. Управління проектом. Управління реалізацією інноваційних проектів. Управління конкурентоспроможністю інноваційного проекту. Маркетинг в інноваційній сфері.

Тема 11. Управління ризиками інноваційної діяльності.

Поняття ризику та основні причини невизначеності і спричиненого нею ризику. Види ризиків: ризики помилкового вибору інноваційних проектів, ризик незабезпечення інноваційного проекту достатнім рівнем фінансування, ризик невиконання господарських договорів, маркетингові ризики поточного постачання і збуту, ризик, пов'язані з забезпеченням прав власності. Ризики, спричинені впливом факторів макро- та мікросередовища.

Цілі та етапи управління ризиками в інноваційної діяльності. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності: розподіл ризиків, диверсифікація, лімітування, страхування, хеджування, ухиляння від ризиків та інші.

Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності: метод експертних оцінок, метод використання аналогів, метод статистичної оцінки, аналітичні методи оцінки проектних ризиків.

Тема 12. Адміністрування патентно-ліцензійної діяльності інноваційної бізнес-організації.

Поняття інтелектуальної власності. Ознаки об'єктів звичайної і інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності: об'єкти промислової власності, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності, об'єкти авторського права і суміжних прав. Правовий захист продуктів інтелектуальної діяльності в Україні. Право інтелектуальної власності, авторське право, право на промислову власність та ін. Методи оцінювання інтелектуального капіталу: методи прямого вимірювання інтелектуального капіталу, методи визначення ринкової капіталізації, методи розрахунку віддачі активів, методи бальної оцінки. Принципи, підходи та методи управління інтелектуальним капіталом підприємства. Франчайзинг.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Основні поняття про інноваційний менеджмент												
Тема 1. Сутність, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту	7	1	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту.	6	1	-	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Державна підтримка інноваційної діяльності.	7	1	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Джерела й механізми фінансування інноваційної діяльності.	5	1	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Управління інноваційним розвитком організації.	7	1	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
<i>Контрольна робота №1</i>	3	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 1	42	6	8	-	-	28	43	1	-	-	-	42
Змістовий розділ 2. Організаційні аспекти інноваційного менеджменту												
Тема 7. Управління персоналом науково-дослідної організації.	7	1	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 8. Методичні основи розробки і впровадження управлінських інновацій.	5	1	-	-	-	4	9	-	2	-	-	7
Тема 9. Механізм управління оновленням продукції.	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 10. Управління інноваційним проектом.	9	2	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 11. Управління ризиками інноваційної діяльності.	6	1	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 12. Адміністрування патентно-ліцензійної діяльності інноваційної бізнес-організації.	7	2	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	5	1	-	-	-	4	4	-	2	-	-	2
<i>Контрольна робота №2</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 2	48	10	8	-	-	30	47	1	4	-	-	42
Усього годин	90	16	16	-	-	58	90	2	4	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту	1
2.	Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту.	1
3.	Державна підтримка інноваційної діяльності.	1
4.	Організаційні форми інноваційної діяльності.	1
5.	Джерела й механізми фінансування інноваційної діяльності	1
6.	Управління інноваційним розвитком організації.	1
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	-
8.	Управління персоналом науково-дослідної організації.	1
9.	Методичні основи розробки і впровадження управлінських інновацій.	1
10.	Механізм управління оновленням продукції.	2
11.	Управління інноваційним проектом	2
12.	Управління ризиками інноваційної діяльності.	1
13.	Адміністрування патентно-ліцензійної діяльності інноваційної бізнес-організації	2
14.	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	1
15.	<i>Контрольна робота №2</i>	-
Разом:		16

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту	2
2.	Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту.	-
3.	Державна підтримка інноваційної діяльності.	2
4.	Організаційні форми інноваційної діяльності.	1
5.	Джерела й механізми фінансування інноваційної діяльності	-
6.	Управління інноваційним розвитком організації.	2
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	1
8.	Управління персоналом науково-дослідної організації.	2
9.	Методичні основи розробки і впровадження управлінських інновацій.	-
10.	Механізм управління оновленням продукції.	2
11.	Управління інноваційним проектом	2
12.	Управління ризиками інноваційної діяльності.	1
13.	Адміністрування патентно-ліцензійної діяльності інноваційної бізнес-організації	-
15.	<i>Контрольна робота №2</i>	1
Разом:		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту	4
2.	Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту.	5
3.	Державна підтримка інноваційної діяльності.	4
4.	Організаційні форми інноваційної діяльності.	5
5.	Джерела й механізми фінансування інноваційної діяльності	4
6.	Управління інноваційним розвитком організації.	4
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	2
8.	Управління персоналом науково-дослідної організації.	4
9.	Методичні основи розробки і впровадження управлінських інновацій.	4
10.	Механізм управління оновленням продукції.	4
11.	Управління інноваційним проектом	5
12.	Управління ризиками інноваційної діяльності.	4
13.	Адміністрування патентно-ліцензійної діяльності інноваційної бізнес-організації	5
14.	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	4
15.	<i>Контрольна робота №2</i>	-
Разом:		58

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Інноваційний менеджмент» на тему «Прийняття рішень в сфері управління інноваціями» виконується у другому семестрі, відповідно до методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни.

Виконання ІНДЗ є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця - менеджера.

Конкретна мета ІНДЗ полягає у систематизації знань, а також напрацювання вмінь та навичок студентів обирати і обґрунтовано вирішувати конкретні завдання в галузі управління інноваціями.

Під час роботи закріплюються і поглиблюються теоретичні знання методики аналізу й проектування систем інноваційного управління, поглиблюються знання щодо сучасних методів управління інноваційними процесами в умовах ринку.

Для успішного виконання ІНДЗ студент повинен знати основні визначення та терміни навчальної дисципліни, основи управління проектом, принципи управління конкурентоспроможністю інноваційного проекту.

маркетинг в інноваційній сфері, вміти обґрунтовувати пріоритетні напрямки досліджень і розробок, управляти реалізацією інноваційних проектів.

Виконання, оформлення та захист ІНДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота полягає в опрацюванні окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

Завдання 1. Система інформаційного забезпечення та організації по підготовці і перепідготовці кадрів в інноваційній сфері

Визначити річну економію заробітної плати після заміни програмного забезпечення у відділі надання кредитів юридичним та фізичним особам у банку, якщо місячна норма**:

- надання кредитів юридичним особам (або підготовки кредитних справ для розгляду та прийняття рішення дирекцією) збільшиться з 10 до 12 договорів на одного працівника;

- супроводження кредитів юридичних осіб (контроль за нарахуванням та сплатою відсотків, пролонгація, прострочення, погашення) збільшиться з 21 до 28 договорів на супроводженні на одного працівника;

- надання кредитів фізичним особам: АВТО у кредит; Житло в кредит; кредит на споживчі цілі (або підготовки кредитних справ для розгляду та прийняття рішення дирекцією) збільшиться з 34 до 41 договору на одного працівника;

- супроводження кредитів фізичних осіб (контроль за нарахуванням та сплатою відсотків, пролонгація, прострочення, погашення) збільшиться з 215 до 246 договорів на супроводженні на одного працівника.

Середньомісячна кількість кредитів, які надаються юридичним особам, дорівнює – 12; фізичним особам – 27; кількість кредитних договорів юридичних осіб, які перебувають у супроводженні, – 214; фізичних осіб – 1368.

Середньомісячна заробітна плата співробітників відділу складає 3585 грн.

****В** нормах враховані затрати часу, пов'язані з організаційно-технічним обслуговуванням робочого місця, перерв на відпочинок і особисті потреби, а також невиходи працівників, що враховують їх відсутність з поважних причин (час чергової щорічної основної та додаткової відпустки, навчальної відпустки, хвороби тощо)

Завдання 2. Інноваційна інфраструктура та її роль в сфері інноваційної діяльності

Впровадження інновацій вимагає витрат на модернізацію устаткування (Вм) у сумі 20* тис. у.о. і забезпечить одержання додаткового прибутку (Пр^в) у сумі 8 тис. грн. у рік. При цьому річні поточні витрати виробництва (З)

зростуть на 3 тис. грн. Строк експлуатації нововведення (Т) 6 років, після чого виробництво буде продано (з урахуванням витрат на демонтаж) за (лікв.) 4 тис. грн. Визначити доцільність впровадження інновації, якщо необхідний індекс прибутковості ($ID_{тр.}$) не повинен бути нижче 1,50, відсоткова ставка (а) становить 12% річних, а податок на прибуток ($H_{пр}$) – 30%.

Завдання 3. Особливості визначення напрямів комерціалізації та товарна форма інновації

Зробіть аналіз конкурентоспроможності фірми А у порівнянні з В та С. Результати занесіть у таблицю 1.

Таблиця 1

№	Показники	Коеф Вагомості	Оцінка фірми А		Оцінка фірми В		Оцінка фірми С	
			Експертів	з урахуванням вагомості	Експертів	з урахуванням вагомості	Експертів	з урахуванням вагомості
1	Імідж	8	10		8		6	
2	Надійність	9	8		9		4	
3	Гарантії	1	8		10		5	
4	Асортимент	7	10		7		4	
5	Реклама	3	3		7		2	
6	Канали збуту	10	4		8		6	
7	Ціноутворення	4	6		4		9	
8	Технічне обслуговування	2	6		6		5	
9	Інноваційний потенціал	5	10		2		8	
10	Дизайн продукції	6	5		5		4	
	Всього							

Наприкінці роботи слід зробити висновок щодо конкурентного статусу підприємства на даному ринку.

Завдання 4. Зовнішнє середовище інноваційного розвитку організації

На основі вихідних даних необхідно скласти “SPACE” матрицю існуючої стратегії, яка має такий вигляд:

Таблиця 2

Внутрішня стратегічна позиція			Зовнішня стратегічна позиція		
№	Фінансова сила, FS	Оцінка, бал	№	Стабільність середовища, ES	Оцінка, бал
1	Можливість одержання кредитів	2	1	Стабільні зв'язки з партнерами	2
2	Платоспроможність підприємства	- 3	2	Стабільність сезонного впливу	2
3	Державна підтримка	-6	3	Стабільність законодавства	-7
4	Наявність фінансових ресурсів	-2	4	Стабільність цін постачальників	1
5	Власні резервні фонди	-3	5	Наявність сировинної бази	3

6	Стабільність відносин з банком	6	6	Становище з попитом на ринку	4
7	Структура оборотних коштів	-4	7	Стабільність зовнішньоекономічних зв'язків	
Середня оцінка		-1,43	Середня оцінка		0,14
Конкурентна перевага, СА		Оцінка, бал	Виробнича сила, IS		Оцінка, бал
1	Імідж підприємства	2	1	Можливість розміщення виробництва	1
2	Канали розподілу	-2	2	Стабільність виробництва	2
3	Ціна реалізації	1	3	Стан сировинної бази	4
4	Якість обслуговування	-3	4	Можливість економії ресурсів	-8
5	Наявність кваліфікованих керівників і їх кваліфікація	-3	5	Кваліфікований персонал	2
6	Забезпечення внутрішньою інфраструктурою	3	6	Виробничий досвід	2

Середня оцінка визначається як сума балів, поділена на кількість факторів. Наприклад, середня оцінка фінансової сили підприємства:

$$FS = (2-3-6-2-3+6-4)/7 = -1,43$$

Оцінка за позицією визначається як сума двох середніх оцінок.

Завдання 5. Внутрішнє середовище інноваційного розвитку організації.

Розробити заходи щодо підвищення ефективності потенціалу підприємства з використанням графоаналітичного методу „Квадрат потенціалу”.

1.1 За вихідними даними щодо системи показників оцінки зон діяльності підприємства (виробництво, розподіл та збут; організаційна структура та менеджмент підприємства; маркетингова діяльність; фінанси) розрахувати значення довжини векторів потенціалу;

1.2 Надати зображення квадрату потенціалу;

1.3 Визначити тип форми квадрату потенціалу;

1.4 Охарактеризувати зв'язок форми квадрату потенціалу на стадії життєвого циклу підприємства;

1.5 Запропонувати заходи щодо розвитку оптимального потенціалу підприємства (табл. 3)

Таблиця 3

Показник	Вагомість	Еталон	Підприємство
Виробництво			
Потужність, тис. т.	0,15	150	80
Відправлено вантажів та пошти, т	0,2	100	60
Фондовіддача	0,2	0,15	0,12
Доход, млн. грн.	0,2	2,5	1,4
Витрати на 1 од. товарної продукції, грн.	0,1	0,6	0,5
Прибуток	0,15	1,2	0,8
Всього	1,0		
Організаційна структура і менеджмент			
Продуктивність праці, грн./чол.	0,3	1200	1000

Середньомісячна ЗП, грн.	0,2	580	600
Структура персоналу (% робітників до 45 років)	0,1	60	40
Структура персоналу (% робітників з вищою освітою)	0,2	30	35
Ділові якості менеджерів, балів	0,2	10	8
Всього	1,0		
Маркетинг			
Фінансування рекламної діяльності, % до загальних витрат	0,2	3	4
Доля на ринку перевезень вантажів, %	0,3	8	5
Доля на ринку перевезень пасажирів, %	0,2	0,25	0,3
Ефективність ціноутворення	0,3	10	7
Всього	1,0		
Фінанси			
Коефіцієнт оборотності активів, раз	0,1	3	2,2
Прибутковість власного капіталу, %	0,15	50	40
Прибутковість активів, %	0,05	2	2,7
Прибутковість реалізованої продукції, %	0,2	20	25
Коефіцієнт автономії	0,2	0,8	0,7
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,05	2,0	2,3
Коефіцієнт критичної оцінки	0,15	0,6	1,1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1	0,25	0,23
Всього	1,0		

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент» застосовуються:

- Мультимедійні лекції.
- Лекції-дискусії.
- Практичні заняття у вигляді семінарів з мультимедійними презентаціями студентів.
- Практичні заняття у вигляді тренінгів.
- Творчі завдання.
- Самостійна робота з вивченням оприлюднених у системі Moodle електронних матеріалів з можливістю проведення консультацій.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Інноваційний менеджмент» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді іспиту.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання ІНДЗ.

4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового іспиту.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Інноваційний менеджмент» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота														Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1							Змістовий розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	KP1	T7	T8	T9	T10	T11	T12	ІНДЗ	KP2	
-	-	5	-	-	5	10	5	-	5	-	5	-	15	10	40
															100

*T1, T2, ..., T12 – теми занять

**KP1, KP2 – контрольні роботи

***ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв'язання практичних задач;
- експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на заліку складає **40** балів (див. табл. 14.2).

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**. Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;

- тези лекцій з дисципліни;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Бесєдін, Микола Олександрович. Інноваційний менеджмент: оцінювальний підхід [Текст]: практикум : для студ. магістратури спец. "Менеджмент організацій" / М. О. Бесєдін, Г. Є. Бесєдіна; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х.: ХНАУ, 2012. - 142 с.
2. Верещагіна, Ганна Валентинівна. Інноваційний менеджмент [Текст]: конспект лекцій / Верещагіна Г. В.; Харк. нац. екон. ун-т. - Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. - 226 с.
3. Власенко Олександра Степанівна. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. / О. С. Власенко. - К.: Знання, 2011. - 440 с.
4. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент підруч./ П.П. Микитюк, В.Я. Брич, М.М. Шкільняк, Ю.І. Микитюк – Тернопіль: Екон.думка ТНЕУ, 2019 – 518с.
5. Михайлова Л.І. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. І. Михайлова [та ін.]. - 2-ге вид., допов. - Харків; Київ: Центр учбової літератури, 2015. - 233 с.
6. Нестерова, Наталія Анатоліївна. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. А. Нестерова; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Каф. економіки і упр. інновац. діяльн. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. - 463 с.
7. Синіговець, Ольга Миколаївна. Інноваційний менеджмент [Текст]: текст лекцій / О. М. Синіговець ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". - Х.: НТУ "ХПІ", 2013. - 139 с.
8. Скрипко, Тетяна Олександрівна. Інноваційний менеджмент [Текст]: підручник / Т. О. Скрипко. - К.: Знання, 2011. - 423 с.
9. Чайковська, Марина Петрівна. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. / М. П. Чайковська; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ін-т математики, економіки та механіки. - Одеса : ОНУ, 2015. - 380 с.
10. Юринець, Зорина Володимирівна. Інвестиційний та інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. / З. В. Юринець, Л. Й. Гнилянська; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Л.: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. - 319 с. В.

Допоміжна:

11. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернетконференції "Бізнес-адміністрування: стан і тенденції розвитку" (14 червня 2013 року, м. Луцьк) [Текст] / Луц. нац. техн. ун-т [та ін.]; [за заг. ред. І. М. Вахович]. - Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2013. - 159 с.
12. Ілляшенко, Сергій Миколайович. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань [Текст]: монографія / Ілляшенко С. М. - Харків; Суми: Діса плюс, 2016. - 190 с.
13. Князь С.В. Інноваційний менеджмент: статико-динамічна візуалізація [Текст]: навч. посіб. / [С. В. Князь та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Є. Кузьміна; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 3-тє вид., переробл. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. - 217 с.
14. Литвин О.В. Інноваційний менеджмент у період модернізації економіки [Текст]: колект. моногр. / О. В. Литвин [та ін.]. - Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. - 216 с.
15. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні тенденції розвитку менеджменту і бізнес-адміністрування в Україні", [м. Херсон], 23-24 травня 2014 р. [Текст] / Херсон. держ. ун-т, Ф-т економіки і менеджменту, Каф. менеджменту і адміністрування, Акад. екон. наук України, Херсон. обл. осередок Всеукр. асоц. політ. економії; [редкол.: К. С. Шапошников та ін.]. - Херсон: Гельветика, 2014. - 151 с.
16. Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки" [Текст] / Харків. обл. держадмін. [та ін.]; [редкол.: Шутенко Л. М. та ін.]. - Харків: ХНУМГ, 2015. - 182 с.
17. Полякова, Юлія Володимирівна. Міжнародний інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб. у тестах / Полякова Ю. В., Макогін З. Я.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів: Вид-во ЛКА, 2015. - 239 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
4. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» від 16.07.1999 № 991-XIV. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
5. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

6. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006№ 3480-IV.- URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
7. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006№143-V. - URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.
8. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991№1576-XII.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003№436-IV.- URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського // URL: <http://nbuv.gov.ua>.
11. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // URL: <https://pidru4niki.com>.
12. Офіційний сайт студентської електронної бібліотеки «ЧИТАЛКА» // URL: <http://chitalka.info>.
13. Офіційний сайт онлайн-бібліотеки освітньої та наукової літератури // URL: <https://eduknigi.com>.
14. Сайт електронної бібліотеки підручників // URL: <http://studentam.kiev.ua>.
15. Бірюк М. О. Інноваційний менеджмент, його розвиток та вплив на економіку України [Електронний ресурс] / М. О. Бірюк //Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. - 2015. - № 28. - С. 80-85. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vsriakc_2015_28_16
16. Бойко О. Інноваційний менеджмент – основний ресурс економічного зростання машинобудівного підприємства в сучасних умовах [Електронний ресурс] / О. Бойко //Соціально-економічні проблеми і держава. - 2014. - Вип. 1. - С. 71-79. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2014_1_10.
17. Сисоліна Н. П. Інноваційний менеджмент та перспективи його розвитку [Електронний ресурс] / Н. П. Сисоліна, Л. В. Кононенко, І. П. Сисоліна // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. - 2011. - Вип. 20 (2). - С. 285 - 289. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20\(2\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20(2)_41).